

Nr. 2-2005

esperanto-Nytt

Informasjon fra Norsk Esperanto-Forbund



**Norsk-esperanto
ordbok på nett s. 2**

Esperanto Desperado oppløst s. 5

Amerikanere lærer språk s. 6

Lever esperanto i Norge, da? s. 7

Norsk-esperanto ordbok på nett

Norsk-esperanto ordbok

http://www.esperanto.no/ordbok/

Norsk Esperanto-Forbund
Norvega Esperantista Ligo

[Hjem] [Kontakt] [Bestilling] [Ungdom] [Aktiviteter] [Rørsle] [Lag] [Lenker] [Esperanta paĝoj]
[Hejmen] [Adresoj kaj kontaktoj] [Mendoj] [Junuloj] [Movado] [Ligiloj] [Norske sider]

Norsk-esperanto ordbok: prøveversjon

Norsk ord: Esperantoord:

ĉ ĝ ĥ ĵ ŝ ŭ

I mot	kuraĝo
I mot sette m- / noen	kjuraĝigi iun
II mot 1	kontraŭ
II mot 1 heve ansiktet m- taket	levi la vizaĝon al [kontraŭ] la plafono
II mot 1 du er for god m- meg	vi estas tro bona al [kontraŭ] mi
II mot 1 svømme m- strømmen	naĝi kontraŭ la fluo
II mot 1 legemiddel m- feber	kuracilo kontraŭ febro
II mot 1 legemiddel m- feber	kontraŭfebraĵo
II mot 1 m- den loven protesterer alle	kontraŭ bu leĝo ĉiuj protestas
II mot 1 han kastet en stein m- meg	li ĵetis ŝtonon kontraŭ mi(n)
II mot 2 m- formodning	kontraŭ supozo [atendo]
II mot 4 gi korn m- våpen	doni grenon kontraŭ armiloj
II mot 4 m- tilsendelse av	kontraŭ alsendo de

I fleire år har esperantoklubben i Trondheim arbeidd med ei ny utgåve av Norsk-esperanto ordbok. Den førre utgåva kom i 1963, og byrjar å verta utdatert. Det er framleis eit par-tre år til databasen er ferdig, men no har ei prøveutgåve i det minste kome på nettet: <http://www.esperanto.no/ordbok>

Det er viktig å merkja seg at dette er ein prøveversjon som framleis har ein del manglar. Orda som er tekne med i denne versjonen, er henta frå den omarbeidde og korrekturlesne delen av 1963-materialet. Det nyare materialet er

stort sett ikkje teke med, fordi det ikkje er ferdig tilrettelagt enno, med unntak av orda på n-.

I månadsskiftet mai-juni inneheldt den samla databasen 37 808 oppslagsord med til saman 78 323 omsetjingar og referansar (av desse ligg det 51 457 omsetjingar og referansar ute på nettet i prøveversjonen). Kvart ord vert databaseført med opptil 27 opplysningar, m.a. opplysningar om fagområde, kjelde og korrekturstatus. Det er ikkje alle orda som har fått fylt ut alle dei 27 opplysningane, men i sommar lagg det inne 1

305 064 opplysningar i den fullstendige databasen. Ei slik mengd med data tek tid å arbeida med.

I omarbeidinga av 1963-materialet har ein fjerna omtrent 1900 galne og dårlege omsetjingar. Til dømes var *begavelse* omsett med *inteligento*, men dette er no fjerna til fordel for *talento*. Sameleis er *mamkovrilo* (ordrett 'bryst-tildekkjar') som omsetjing for *behå* fjerna, og erstatta med det meir vanlege *mamzono* (ordrett 'brystbelte').

I tillegg er mange norske oppslagsord frå 1963-versjonen utdaterte. Difor er

t.d. *oppfostringsbidrag* no erstatta med *barnebidrag*, og *uforknytt* er erstatta med *avspent*. Oppslag av typen *oppdagelsespoliti*, *pikelune* og «*hoho, se hoi*» får heller ikkje vera med til den nye ordboka.

Ordboksprosjektet har ein eigen redaktør for tabuord. Dei fleste tabuorda høyrer til den delen av materialet som enno ikkje er ferdig tilrettelagd for publisering, men nokre tabuord kan du likevel finna om du søker etter dei i prøveversjonen.

jea

Vellykket ungdomstreff

Under sommerens internasjonale ungdomskongress (IJK) i Zakopane, Polen, ble det vietnamsiske esperanto-ungdomsforbundet tatt opp som det 44. medlemmet i verdenssammenslutningen for esperantu ungdom (TEJO).

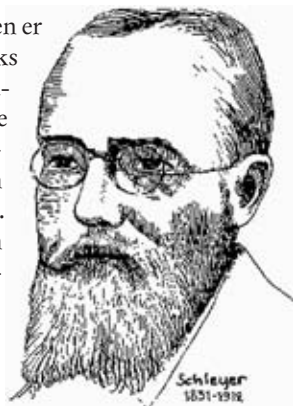
I en pressemelding fra TEJO beskrives treffet som vellykket, med billig overnatting, interessante utflukter, konserter, diskotek, filmframvisinger og mye mer. Det var forøvrig på dette ungdomstreffet at det populære bandet Esperanto Desperado holdt avskjedskonserten sin (se s. 5).

Ikke bare esperanto

Oberlauda (NUN): Esperanto er ikke det eneste språket som har vært lansert som internasjonalt fellesspråk. I 1880 publiserte den tyske prelaten Johann Martin Schleyer (1831–1912) ei lærebok i språket Volapük. Volapük tapte for esperanto da det kom i 1887, men Schleyer har nå fått en byste.

Den ble avduket 11. august i Oberlauda, hvor Schleyer ble født, og er en gave fra organisasjonen Heimat- und Kulturvereines Oberlauda ved dens leder Ludwig Hilpert.

På sokkelen er bl.a. Volapüks motto inngravert: «Menade bal püki bal» (til én verden ett språk). Det er den lokale skulptøren Stefan Braun som har laget bysten.



Landsmøte i Norsk Esperanto-Forbund

Landsmøtet gikk av stabelen i juni på Morokulien Vårdshus. Morokulien ligger akkurat på grensen mellom Norge og Sverige.

Jardar Eggesbø Abrahamsen (Trondheim) ble valgt til ny leder, mens avtroppende leder Ulf Lunde (Os) ble ny nestleder. Det øvrige styret består av sekretær Douglas Draper (Oslo), kasserer Anne Karin Bondhus (Trondheim), styremedlemmene Arne Olav Mjøen (Trondheim) og Eli Fitjar (Bergen), samt varamedlemmene Tomas Jansson (Trondheim) og Herman Ranæs (Trondheim).

Ungdommene har fått ny leder



Landsmøtet i Norsk esperanto-ungdom ble avholdt samtidig med landsmøtet til moderorganisasjonen Norsk Esperanto-Forbund. Ny leder for ungdommene ble Signe Christophersen fra Oslo (t.v.). Resten av styret er (f.v.) sekretær Kai S. Salvesen (Oslo), kasserer Leif Arne Storset (Oslo), og styremedlem Aleksander Helgaker (Bærum), samt varamedlem Judith P. Mortensen (Trondheim).

Norsk internasjonal ungdomssjef

Nordmannen Heming Welde Thorbjørnsen (25) er valgt til leder i det internasjonale esperantoungdomsforbundet TEJO for perioden 2005–2007. Han har tidligere vært leder i det Norsk esperanto-ungdom.

Thorbjørnsen er den første nordmannen som noensinne er valgt inn i TEJO-styret.



Populært band oppløst

I en pressemelding forteller medlemmene i den internasjonale gruppa Esperanto Desperado at gruppa nå er oppløst. Gruppa har hatt base i Danmark.

Frontfigur Kim J. Henriksen forteller i et intervju med nettavisa Libera Folio at bandet oppløses som følge av sprikende interesser. Han understreker at de skilles som venner.

Esperanto Desperado har hatt en variert stil. Ulf Lunde skrev i anmeldelsen av CD-en «Hotel Desperado» i Esperantonytt 2/2004: «Frå ska i typisk Kim-stil, via reggae og Amir sine austlege tonar, til visesong akkompagnert av piano og trekkspel: trass i nokre alvorlege tekststar er dette varm musikk som løftar humøret!»

Avskjedskonserten ble holdt under det internasjonale ungdomstreffet IJK i Polen nå i sommer. Esperanto Desperado spilte første gang under en kulturfestival i København i 1996.

I 2003–2004 arbeidet gruppa med sin andre CD, men arbeidet ble vanskeliggjort da politiet stengte studioet og la beslag på alt utstyret. Samtidig ble et trekkspill stjålet. Høsten 2004 kom likevel CD-en «Hotel Desperado».

Esperanto Desperado har alltid opptrådt både innenfor og utenfor esperantokretsene. Utenfor har de opptrådt på direkten i dansk radio, som festband under brylluper, på kafeer, kulturhus, karneval osv. Innenfor esperantoverdenen er de gjengangere på en rekke treff og arrangementer.

Gruppa har rukket å bli særdeles populære, og vil trolig bli dypt savnet.

Hjemmeside: <http://www.esperantodesperado.dk>

Hør smakebiter: <http://www.esperanto.no/muzik>



Amerikanere lærer språk

Amerikanere er kjent for ikke å være de flinkeste til å lære fremmedspråk. Men avisen The Indianapolis Star forteller at dette ikke er hele sannheten.

Senatet i USA har erklært 2005 som «Året for studier av fremmedspråk», og oppfordrer til økt språklæring på alle nivåer, fra barneskole til næringsliv. Behovet for dette blir begrunnet med bl.a. økonomi, utenrikspolitikk og internasjonale forhold.

Det blir også påpekt at USA har en del å ta igjen. I Europa snakker 53 % av befolkningen minst to språk. I USA er det tilsvarende tallet 9 %.

USA har heller ikke så mange fremmedspråksstudenter i høyere utdanning. I 2002 var bare 8,6 % av studentene påmeldt kurs i et fremmedspråk, noe

AMERIKANERE SOM STUDERER FREMMEDESPRÅK:

Spansk:	53 %
Fransk:	15 %
Tysk:	7 %
Italiensk:	5 %
Amerikansk tegnspråk:	4 %
Japansk:	4 %
Kinesisk:	2 %
Andre språk:	10 %

som likevel var en viss økning siden foregående år.



Tromsø-band på mange språk

Tromsø-bandet Vajas har nå fått nettsider på esperanto.

Vajas består av joikeren Ánde Somby, fiolinist Kristin Mellem og synthesizer-trollmann Nils Johansen (fra Bel Canto). Gruppen har det siste året holdt konserter i bla. på by:Larm, Riddu Riddu, Vinterfestuka og i Taiwan, Praha og Marokko.

Mer informasjon, tekster og musikk finner du på <<http://www.vajas.info>>.

Sidene finnes nå på fjorten språk. Ansvarlig for esperanto-versjonen er Bård Hekland.

Lever esperanto i Norge, da?



Norsk Esperanto-Forbund (NEL) har ca. 250 medlemmer. I tillegg er det en del esperantokyndige som ikke er medlemmer. De fleste medlemmene er også medlem i en av de lokale klubbene tilsluttet forbundet. Det er i alt 10 klubber fra Tromsø i nord til Sarpsborg i sør.

Aktivitetsnivået i klubbene varierer, særlig i og med at den yngre garden av esperantobrukere synes å foretrekke å bruke esperanto på reiser og på Internett foran lokale klubbmøter. Likevel pleier det å være kurs i flere av klubbene hver høst. De største og mest aktive klubbene finner vi i Oslo og Trondheim.

Selv om Norge langt fra er noen stormakt innenfor esperantobevegelsen, har flere nordmenn gjort seg bemerket. Forfatteren Johan Hammond Rosbach og den nyvalgte lederen for verdens esperantoungdom, Heming Welde Thorbjørnsen, er gode eksempler på det. NELs medlemsorgan, *Norvega Esperantisto* (med undertitelen Esperantobladet), nyter også stor anerkjennelse ute i esperantoverden.

Lurer du på noe?

Skriv til sporsmal@esperanto.no

DETTE ER ESPERANTO

- Esperanto er eit språk.
- Det er utforma for å vera lettlært.
- Det såg dagens lys i 1887.
- Det er registrert brukarar i over 100 land.
- Alle substantiv endar på *-o*.
Intereso tyder *interesse*.
- Alle adjektiv endar på *-a*.
Interesa tyder *interessant*.
- Alle verb endar på *-as* i notid, *-is* i fortid og *-os* i framtid.
- Trykket landar alltid på nest siste stavinga i ordet.
- *Mi amas vin* tyder *eg elsker deg*.

Esperanto-TV nærmer seg

Etter planen skal Internacia Televido, en TV-kanal på esperanto, snart begynne med sendingene sine. De vil foregå på Internett fra nettstedet <http://www.internacia.tv>.

I en pressemelding fra arbeidsgruppa sies det ingenting om hva som legges i ordet «snart», men det etterlyses både oversettere, dubbere og finansiell støtte til prosjektet.

Visste du at...

ESPERANTOSPAM PÅ ENGELSK

Ein medlem i Norsk Esperanto-Forbund har motteke eit strålende tilbod via e-post om å tena store pengar. Det skal gå til ved å assistera med overføringa av 18,5 millionar dollar etter at ein minister i Zimbabwe omkom i ein flystyrt. Den sympatiske ghanesaren som skriv, opnar med «saluto my dear friend», og deretter «kara». Dei to orda *saluto* og *kara* tyder høvesvis 'helsing' og 'kjære' på esperanto.

Resten av brevet er på reinhekla engelsk. For å visa kor seriøs han er, understrekar brevskrivaren såleis på eit nokså høfleg engelsk at han er esperantobrukar på sin hals, og at det er difor han har teke kontakt med denne norske esperantobrukaren. Og det var jo hyggjeleg, då.

SPRÅKBOT

Den sveitsiske psykologiprofessoren Claude Piron foreslår at engelskspråklige land bør betale for den språklige diskrimineringen de utsetter andre land for. Han argumenterer med at det er absurd at ikke-engelskspråklige skattebetalere over hele verden skal betale store summer for å lære engelsk som fremmedspråk for å bli i stand til å forhandle med engelskspråklige. Samtidig er de som

alltid vil beherske forhandlingspråket best, og komme best ut av slike situasjoner, nettopp de som har det som mormål, og som dermed ikke trenger å betale for denne språklige fordelene.

PAVEN

Den nylig avdøde pave Johannes Paul II snakket esperanto flere ganger, bl.a. i sine flerspråklige hilsener til verdens folk.



Sei det på
esperanto

**Mi malsatas.
Donu al mi picon
kaj bieron.**

**Eg svelt. Gi meg ein pizza
og ein øl.**

(Uttale: mi malSAtas. DÅno al mi
PItsån kaj bi-ERån)

DU KAN ABONNERE på *Esperanto-nytt* (3 utgivelser pr. år) ved å betale 30 kr. til *Esperanto-nytt*, postgironr. 7877 067 9590. Det er mulig å betale for flere år samtidig. *Informilo en la norvega lingvo. Aperadas per 3 numeroj jare ekde 1985.*

Redaksjon: Jardar Eggesbø Abrahamsen (ansv), Douglas Draper.

Utforming: Judith P. Mortensen. **Trykk:** Øien&Indergaard. ISSN 0802 0442

Norsk Esperanto-Forbund, Olaf Schous vei 18, 0572 Oslo. Tlf. 22 35 08 94.

www.esperanto.no E-post: <inform@esperanto.no> Postgiro 0533 05 22870.